

Отже, через особливості стратегічних партнерств на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення результатів їх функціонування. Вплив стратегічних партнерств на діяльність підприємств-учасників та галузь суттєво розрізняється. Стратегічні партнерства підприємств-конкурентів по-різному впливають як на діяльність підприємств, так і на галузь у цілому.

Литература

1. *Garret B.* Стратегические альянсы / Б. Гаррет, П. Дюссож; пер. с англ. — М.: ИНФРА — М., 2002. — XX, 332 с. — (Серия «Менеджмент для лидера»).
2. *Герасимчук В. Г.* Розвиток підприємства: діагностика, стратегія, ефективність: Монографія. — К.: Вища школа, 1995. — 256 с.

О. В. Мельник, ст. викл. кафедри стратегії підприємств,
Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
пр. Перемоги 54/1, ауд. 243, м. Київ, Україна, 03680,
e-mail: kina44@rambler.ru

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА У СТРАТЕГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ.

В умовах безперервних змін все нагальнішими та найбільш досліджуваними стають концепції стратегічного управління, що базуються на визначенні стратегічних ресурсів фірми, та процесів, що трансформують такі ресурси в стратегічний базис (потенціал) підприємства, який допомагає йому виживати у кризових умовах. Таким чином, існує необхідність вироблення таких концепцій стратегічного управління, які б у повній мірі відображали особливості «інформаційної економіки», в яких найвагомішим стають нематеріальні активи.

В рамках ресурсної теорії дослідженням методологічного базису діагностики активів підприємства займалися такі вчені як Б. Вернерфельт, Р. Румельт, Дж. Барні та ін. Окремий, але органічний, аспект формування методології діагностики активів підприємства являють проблеми фінансової оцінки активів, які висвітлені в дослідженнях Е. Брукінга, О. Бутнік-Сіверського, О. Мендрула, Н. Симонової, Р. Рейлі, Р. Швайса, С. Едвінсона та ін.

Стратегічне управління нематеріальними активами підприємства являє собою комплекс заходів з ідентифікації та оцінки НМА, виявлення джерел їх формування та створення умов для їх розвитку і корисного використання з урахуванням стану та динаміки зовнішнього середовища, спрямованих на зростання капіталізації підприємства та набуття стійких конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Оскільки вітчизняні компанії у своїй діяльності не використовують (або дуже обмежено використовують) таке джерело конкурентних переваг, як нематеріальні активи, що відповідно знижує капіталізацію підприємства, а відповідно і їх інвестиційну привабливість, вважаємо за необхідне акцентувати увагу на ролі даного виду активів.

Під стратегічним процесом розуміємо циклічний процес формулювання, розробки та реалізації стратегії, що базується на оцінці та ідентифікації стратегічних можливостей (стратегічному аналізі), визначенні необхідних ресурсів, та власне вибору стратегії. У процесі проведення стратегічного аналізу широко використовується поняття «стратегічних активів», під якими розуміємо активи, що сприяють набуттю конкурентних переваг, та обмежують конкуренцію в галузі. [1, 2]

Як відомо, кінцевий результат (досягнення стратегічної цілі діяльності підприємства) у великій мірі залежить від «вхідних» параметрів (оцінки середовища, визначення наявних та необхідних ресурсів, розробка ефективних дій та ефективна їх реалізація). Критерію «стратегічності» найбільш відповідають саме нематеріальні активи, оскільки вони: 1) мають тривалий термін використання; 2) з часом не зношуються, а навпаки можуть мати більший ефект (наприклад торгова марка, гудвіл); 3) важко імітуються.

Безперечно багато підприємств володіє нематеріальними активами, однак лише управління ними забезпечить підприємству довготривалий успіх. У контексті стратегічного процесу управління НМА буде заключатися у визначенні цінності активу в межах досягнення стратегічних цілей. Для цього доцільно скористатися наробками Н. Каплана та Д. Нортон, які ввели нове поняття — стратегічна готовність.

Стратегічна готовність — це аналог ліквідності, чим вищий ступінь готовності, тим швидше нематеріальні активи можуть бути втілені у грошові кошти і тим ціннішими вони є для організації. Стратегічна готовність конвертується в цінність тільки тоді, коли внутрішні процеси створюють більш високий рівень доходу та прибутку [3].

Незважаючи на значні методичні розробки даної проблеми, дискусійними залишаються питання створення організаційно-економічного механізму управління нематеріальним активами, визначення їх стратегічної значущості для підприємства, а також формування стратегічного профілю нематеріальних активів, що є невідомою складовою стратегічного процесу.

Литература

1. *Востряков О. В.* Стратегічний процес на підприємстві: навч. посіб. / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. — К.: КНЕУ, 2009. — 313 с.
2. *Востряков О. В.* Стратегічні активи підприємства: критерії визначення / Матеріали IX міжнародної науково-практичної конференції Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки України. — К.: Алушта, 2010. — 166 с.
3. *Гребешкова О. М., Федорцова І. О.*, Стратегічна діагностика активів підприємства: постановка проблеми. Сіверянський літопис: Всеукраїнський науковий журнал. — 2007. — № 6. — С. 196—203. Джерело доступу: <http://economica.org.ua/2009/strategichna-diagnostika-aktiviv-pidpriyemstva/>

М. В. Мельникова, кан. екон. наук, старший науковий співробітник відділу економіки підприємств,
Я. М. Криль, аспірант,
Інститут економіки промисловості НАН України,
вул. Університетська, 77, м. Донецьк, Україна, 83048,
e-mail: marvit63@mail.ru

ПРО СТРАТЕГІЮ ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ В ПРОЦЕСІ КАПІТАЛІЗАЦІЇ

У даний час економічне середовище характеризується високою рухливістю і невизначеністю, що вимагає особливих підходів до управління найбільш стійкими інститутами суспільства, якими є великі підприємства та їх об'єднання — інтегровані структури, організовані за типом виробничо-господарських комплексів. Виробничо-господарський комплекс є складною організаційно-економічною системою, яка об'єднує взаємозв'язані і взаємодіючі компоненти, що орієнтовані на реалізацію відповідної мети, та має здібність до розширеного відтворення за рахунок власних і залучених ресурсів. Основною рисою виробничо-госпо-